

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 144 (2706) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 június 26

Bessarabiát feladják az oroszok(?)

Lembergbe bevonultak a német csapatok. Állandóan jelentkeznek a spanyol önkéntesek a bolsevizmus elleni harcra

A török nemzetgyűlés egyhangulag jóváhagyta a német-török barátsági szerződést

Rómából jelentik: (MTI) Olasz lapok értesülése szerint a német csapatok elértek Lemberget és hír szerint, be is nyomultak a városba. Ez súlyos csapást jelent a szovjetország véderő számára — írja a Popolo di Roma — mert ennek a fontos támaszpontnak elvesztése következtében kénytelen lesz kiüríteni Bukovinát is, hogy megmeneküljön a teljes bekerítéstől. A lap szerint a német haderő teljes egészében áttörte a Szovjet első védelmi vonalát és mélyen benyomult szovjetország területére.

Berlinből jelentik: Mint a Német Távirati Iroda értesül, a német légerőnek a Szovjetunió területe felett végzett katonai hadműveletei során

gyárakon és katonai támaszpontokon kívül súlyosan eltaláltak sok vasúti csomópontot és szállító vonatot. Így pl. egy harcirepülőraj meglepett hat hosszú vonatot, amelyek hadianyaggal megrakva, készen álltak. A támadás egyetlen romhalmazzá változtatta a pályaudvart. A német repülőgépek mély repüléssel megtámadtak három vonatot, amelyeknek mozdonya már be volt fűtve. Megsemmisítő hatással zúdult a bomba és a géppuskatűz a kocsikra. A kocsikból százával ugráltak ki a szovjet katonák. A következő támadás a vonat ellen irányult és eltalálta a mozdonyokat, kocsikat és sínekét.

kommunizmus és a degaullisták egy uton haladnak. A mostani események sok franciának nyitották fel a szemét.

Izstanbulból jelentik: (NTI) Szadak képviselő az Axan című lapban azt írja, hogy a keleti háború meglepetést keltett kitorésének gyorsaságával. A Szovjet addig folytathatta a maga ket-

tős játékát, amíg a német hadseregnek nem maradt több tennivalója Európában. Nincs olyan hatalom Európában, amely ebbe beleavatkozhatna. Törökország nem adja fel semlegességét. Az a tény, hogy az angolok és az amerikaiak meg szeretnék segíteni a Szovjetuniót, nem jelent semmit.

Mussolini szemlét tartott az orosz frontra induló katonák felett

Rómából jelentik: (Stefani) A Duce magavezette hárommotoros repülőgéppel a veronai repülőtérrre érkezett és szemlét tartott azok felett a csapatok felett, amelyek most készülnek az orosz határra. A szemle után beszédet intézett a katonákhoz, amelyben hangsúlyozta, hogy örökké emlékezetes marad az olasz katona számára ez az idő, mert valószínűen küzdeniök kell a civilizációt veszélyeztető bolsevizmus ellen. A német bajtársak már is súlyos veszteségeket okoztak a Szovjetnek és abban a biztos tudatban indítja utnak az olasz csapatokat, hogy becsületet szerezzenek az olasz zászlónak.

vezető politikusa megértésének. Emlékeztetett arra, hogy a szerződés létrehozása körül igen nagy érdemeket szerzett Papan nagykövet. A külügyminiszter beszédét több ízben szakította félbe a képviselők lelkes tapsa és éljenzése. Egyébként a nemzetgyűlés ülésén 308 képviselő jelent meg. A diplomáciai páholyban helyet foglalt Papan német nagykövet és a német katonai attasé is. A külügyminiszter beszéde után a külügyi bizottság elnöke és több képviselő méltatta a szerződés jelentőségét. A szónokok kiemelték, hogy Törökország békepolitikát folytat.

ANGLIANAK NEM TETSZIK A NÉMET-TÖRÖK BARÁTSÁGI SZERÖDÉS

Ankarából jelentik: (NTI) A török nemzetgyűlés egyhangulag jóváhagyta a német-török barátsági szerződést. — Szaradzoglu külügyminiszter az ülésen tartott beszédében rámutatott annak jelentőségére, hogy a német-török barátság újjaéledt, hála a két nemzet

Ankarából jelentik: Az angol alsóházban elhangzott bírálatok szerint Törökországnak nem lett volna szabad Németországgal barátsági egyezményt aláírnia. Török illetékes helyen ezt a legerélyesebben visszautasítják. Ankarai politikai körökben rámutatnak arra, hogy Törökország a szigorú semlegesség álláspontját foglalja el és azt semmilyen szerződés sem akadályozhatja meg.

Szentpétervár közvetlen veszélyben

Stockholmból jelentik: A Pest értesülése szerint az északi szárnyon tegnap megindultak a német erők, hogy a balti államokon át megkezdjék a támadást. Támadásaik főcélja Szentpétervár, amely a finn határtól száz kilométerre van. A front középső részén és Breszt-Litovszktól északkeletre rendkívül heves harcok dőlnek. A német csapatok áttörték Breszt-Litovszknál az első védelmi vonalat. Rendkívül elkeseredett a küzdelem. A déli frontszakaszon szintén érlelődik a döntés. — Moszkvai magánjelentés szerint a szovjetcsapatok valószínűleg feladják Bessarabiát.

Stockholmból jelentik: A svéd hadi-

tengerészet, a hadsereg és a repülőflotta tartalékosainak egy részét behívták.

KÖLCSÖNÖS SEGÉLYNYUJTÁSI EGYEZMÉNY LONDON ÉS MOSZKVA KÖZÖTT

Az Uj Nemzedék zürichi jelentése szerint illetékes londoni helyen közölték, hogy Anglia és a Szovjetunió között megegyezés jött létre a kölcsönös segélynyújtás tárgyában.

Vichyből jelentik: Moszkvából ideérkezett hírek szerint a külügyi népbizottság utasította a külképviselőket, hogy azonnal lépjenek érintkezésbe az

Drámai harc két német gyorsnaszád és egy orosz tengeralattjáró között

Berlinből jelentik: (NTI) A 20-ik században aligha fordult elő még olyan tengeri csata, amely két német gyorsnaszád és egy orosz tengeralattjáró közt zajlott le. A két német gyorsnaszád hazafelé tartott, miután aknákat helyeztek el. Hirtelen észrevett egy szovjet orosz tengeralattjárót. Elhatározták, hogy közelharcba bocsátkoznak a tengeralattjáróval. Jól irányított kézigránáttal eltalálták a tengeralattjáró parancsnoki hidját. A tengeralattjáró parancsnoka erre a legénység egy részének feláldozásával hirtelen elmerülést parancsolt, miközben a másik gyorsnaszád vízibombát dobott a tengeralattjáró orra elé, amely így leszállított orral merült alá a mélységbe. A néhány épségben maradt tengerészt, akik a tengeralattjárón kívül marad-

tak és uszva igyekeztek megmenekülni, a gyorsnaszád legénysége kimentette. Ezekről megtudták, hogy a tengeralattjáró menekülőben volt. Másik három szovjet tengeralattjáróval együtt kellett volna elmenekülnie az egyik kikötőből, amikor a német hajók közelségéről értesültek. A másik három tengeralattjáró parancsnoka maga robbantotta fel buvárnaszádját.

Bukarestből jelentik: (MTI) Bukarestben a mai napon, reggel öt óra 30 perckor volt az első légiriadó. A légharító tüzérség és a vadászpilóták azonnal működésbe léptek. A második légiriadót 6 óra 30 perckor rendelték el. A légharító tüzérség most már erőteljesebben működött. A második légiriadó két óra huszonöt percen át tartott, vagyis 8 óra 55 perckor ért véget.

Spanyol, francia és török megnyilatkozások a szovjet-német viszálytal kapcsolatban

Madridból jelentik: (Stefani) Spanyolországban egyre tartanak a bolsevistaellenes tüntetések. Ugyanakkor lelkesen éltetik a tengelyhatalmakat. A tüntetők tisztelgették a polgárháborúban elesett katonák emlékére állított kereszt előtt. Tüntetések zajlottak le Teruelben is. Állandóan jelentkeznek az önkéntesek a bolsevizmus elleni harcra. Különösen sok önkéntes kerül

ki Madridból, Barcelonából és Valenciából.

Párizsból jelentik: (NTI) A párizsi sajtó Franciaországnak a német-szovjet háborúval való kapcsolatával foglalkozva rámutat a kommunista és degaullista propaganda — franciaországi tevékenységére. A Petit Parisien utal Darlan tengernagy és Petain tábornagy kijelentésére, amely szerint a

Egyesült Államok külképviseletével.

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma szerint a katonai körök véleménye alapján megállapítható, hogy a németek által elért eredmények a következő tényezőknek tulajdoníthatók:

1. A német csapatok taktikai fölényének.

2. A légiereő fölényének, amit a német légiereőnek azonnal sikerült biztosítani.

Berlinbe érkezett hír szerint a szövetségsereg továbbra is adáz ellenállást fejt ki, de a hadvezetés kénytelen a németek akaratának kényszerre alapján cselekedni

ANGOL KATONAI ERKÖLCS: NÉMET EJTŐERNYŐSÜKKEL SZEMBEN NEM KÖTELEZŐ A „FAIR PLAY“

Newyorkból jelentik: (NTI) Az Associated Press jelentése szerint a brit honvédelem harcászati szabályait módosították. Bridgen tábornok kijelentette, hogy felhívják a honvédelmi alakulatok tagjait, felejtsek el a „fair play“ ha ejtőernyősökkel kerülnek szembe. Követeli, hogy álcázzák jobban a védősereg tagjait és az ejtőernyősöket azonnal támadják meg, nehogy össze tudják szedni a repülőgépről ledobott fegyvereket.

Zürichből jelentik: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung csütörtök délelőtti kiadásában jelenti Washingtonból, hogy az amerikai flotta főparancsnoka utasította az összes repülőgép anyahajókat, hogy az Atlanti óceánon kutassanak tengeraltjárók és más hadihajók után. A lap jelentése szerint több amerikai gőzös a közkeleti brit hadseregnek szánt nagymennyiségű hadianyaggal kifutott a kikötőkből.

ABETZ, NÉMET NAGYKÖVET BERLINBE ÉRKEZETT

Berlinből jelentik: (B. T.) A Die Tat berlini levelezője jelenti, hogy Abetz, Berlinbe érkezett. A birodalmi kormány párizsi rendkívüli követe mostani látogatásának nagyobb jelentőséget tulajdonítanak. Ugy vélik, hogy illetékes helyen jelentést tesz a szíriai helyzet fejlődéséről. Kétségtelen, hogy Damaszkusz elvesztésével a franciák helyzete súlyosbodott és a vichy kormány súlyt fektet arra, hogy tájékoztassa Berlint a helyzetről.

A PLUTOKRÁCIA ÉS A BOLSEVIZMUS VADHAZASSÁGA

Berlinből jelentik (MTI): Göbbels propagandaügyi miniszter vezércikkét ír a *Völkischer Beobachter*-ben „A régi arcvona!“ címmel. Ebben rámutat arra, hogy a plutokrácia és a bolsevizmus már évek óta együttműködik. A moszkvai hatalom birtokosai csak azért kötötték szerződést Németország ellen, hogy annál leplezetlenebbül készíthessék elő az európai bolsevizmust. Bármennyire igyekeztek titkolni ezt a taktikát, az nem kerülhette el Németország figyelmét. Mennyire átlátszó volt pl. az angol

nagykövet taktikája, aki a látszólagos megaláztatások sorát csaknem szó nélkül fogadta. Végül megjegyzi, hogy a világ plutokráciájának és a bolsevizmusnak vadházassága nem jelent újságot Németország számára, mert a Führer már a kezdeti harcokban is ezzel a szövetséggel találta magát szemben. Most is ezek ellen folyik a harc, de azzal a különbséggel, hogy a Führer győzelmi esélyei

sokkal nagyobbak, mint akkor voltak.

Rómából jelentik (MTI): A *Messaggero* a bomlasztó kommunizmus és az angol-száz imperiálizmus szövetségével foglalkozik. Megállapítja, hogy a bolsevizmus először Magyarországot támadta meg. Magyarországot is kénytelen volt Kun Béla uralmát elszüntetni, aki a kominterntől kapott minden parancsot.

Soronkívüli szállítják le a cséplési célokat szolgáló szenet

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szengazdálkodási bizottság értesíti az illetékeseket, hogy rendeletileg utasították a bányavállalatokat a cséplési célokat szolgáló szén soronkívüli leszállítására. E célból mellékelni kell a közpénzügyi bizonyítványt, hogy a szén cséplési célokat szolgál

HOMAN BÁLINT:

Kilencéves miniszterségem alatt állandóan küzdöttem a bürokrácia ellen

Általánosságban elfogadta a Ház a közoktatási igazgatás egyszerűsítését célzó javaslatot. — Kövér Gusztáv személyes megtámadtatás címén kért szót

Budapestről jelentik (MTI): A képviselőház mai ülésén, amelyen kultuszjavaslatokat tárgyaltak, a kormány részéről Homan Bálint jelent meg. *Tasnádi-Nagy* András bejelentette, hogy Kövér Gusztáv képviselő személyes megtámadtatás visszautasítása címén felszólalásra kért engedélyt, amit megadtak azzal, hogy a napirend megállapítása után mondhatja el felszólalását. *Krudy* Ferenc előadó ezután betérjesztette a pénzügyi és a közjogi bizottság jelentését a felhatalmazási javaslat részletes tárgyalásáról. Ezután következett a közoktatási igazgatás egyszerűsítéséről szóló javaslat vitája. *Makkay* János előadó ismertette a javaslatot, amelynek az egész állami közoktatás szempontjából jelentősége van.

— Évtizedek óta beszélünk — mondotta — a közoktatás egyszerűsítéséről és szállóigévé vált, hogy elsősorban decentralizációval lehet segíteni. Mennyivel más volna a helyzet, ha az ország igazgatásának nem minden ügye kerülne a miniszter és a minisztérium elé. A felismerés évtizedek óta él közéletünkben. A mostani kultuszminiszter által a közoktatási igazgatásról 1936-ban betérjesztett törvények beváltak. A miniszter most újabb törvényjavaslaton dolgozik. A törvényjavaslatot elfogadta Szógi Géza kérte a kultuszminisztert, hogy mielőbb állítsák vissza a szegedi egyetem a jogi és allamtudományi karral, hogy szeptemberben megkezdődhessen annak működése. A törvényjavaslatot elfogadja. *Messter* Miklós a maga és a MEP nevében elfogadja. A továbbiakban az erdélyi lelkészek kongrua-potlikának rendezését és a vasúti jegy megadását, majd a református segédlelkészek ügyének rendezését kérte. *Pálly* Károly szintén most mondotta el szűzbeszédét. Hangoztatta, hogy az egész világon a közoktatás és a nemzetnevelés van a hangsúly. A kisebbségi sorsban az oktatás a magyar nemzet szellemével ellenséges volt. Ontudatos nemzeti réteg nevelésére kell törekedni. A törvényjavaslat nagyjelentőségű lesz különösen a végeken, mert ezzel a szövány-magyarországra hóna alá lehet nyulni. A javaslatot elfogadja.

Ezután Homan Bálint miniszter válaszlát a felszólalásokra.

— A javaslatot az tette szükségessé, — mondotta — hogy eddig mianny zott a középfokú decentralizáció. Kilenc éves miniszterségem alatt állandóan küzdöttem a bürokrácia ellen és küzdenek más miniszterársaim is ellene. Kétségtelenül vannak szervek,

amelyek a formaságot szeretik. A minisztériumokban túlsúlyban vannak a jó tisztviselők. A kultuszminisztériumban olyan tisztviselői kar van, amelyre büszkén hivatkozhatunk. Szükségessé tette az igazgatás reformját az is, hogy a minisztérium ügyköre a területi visszatérések folytán új feladatkörökkel bővült.

A miniszter ismételt hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslat nem me-

gátja ki teljesen azokat a rendelkezéseket, amelyeket tenni kíván. Kijelentette, hogy a honvédelmi miniszterrel együtt tervbevetették a testnevelési igazgatás felügyelőségének rendezését. A testnevelés ügyének új szabályozását rendeletileg kívánja elintézni. A miniszter beszédét a kormánypárton helyeslés és taps követte. A törvényjavaslatot általánosságban elfogadták.

Miként történik az egyenesadók kivetése és milyen jogorvoslatokat használhatunk a kivetett adók ellen?

— A Háztagadonosok Szövetségének adóügyi tájékoztatója —

VI. A külön jövedelmi adó.

A külön jövedelmi adót azok az adózók tartoznak fizetni, akik valamely ingatlan, tehát házat, vagy földbirtokot visszerthes jogügylettel (adásvétel, vagy csere útján) szereztek és a megszerzett ingatlan a vételtől számított 5 éven belül nyereséggel ismét eladják.

Az elért árkülönbözetből azonban az eladó az ingatlanra fordított kiadásait, tehát az átrással kapcsolatos költségeket és illetékeket, valamint az ingatlanba beruházott befektetéseit levonhatja, természetesen csak akkor, ha ezek felmerültét igazolni tudja.

Mentes ezen adó alól:

1. a 2000 pengőt el nem ért nyereség;

2. a kormányrendeletben felsorolt pénzügyintézetek és biztosító társaságok által a saját tulajdonukat képező ingatlan értékesítésénél elért nyereségek.

Az adó kulcsa, ha az öt éven belül eszközölt eladás folytán elért nyereség a 60.000 pengőt meg nem haladja, az elért nyereség 10 százaléka. Ha azonban a nyereség 60.000 pengőnél nagyobb, akkor a külön jövedelemadó kivetési szabályai teljesen azonosak azokkal a törvényes rendelkezésekkel, amelyeket a jövedelemadónál ismerttünk. Vagyis az abban foglalt táblázatban foglalt fokozatos adót és annak előírt növeletét kell fizetni.

Aki valamely ingatlan a megszerzéstől számított öt év alatt nyereséggel elad tartozik a külön jövedelmi kivetéséhez szükséges adatokat az új adásvételi szerződés megkötésétől számított 30 nap alatt az illetékes adóhivatalhoz bejelenteni. Ha a külön jövedelmi adó fizetésére kötelezett ezt a bejelentést elmulasztja, az

adóhivatal az adóalapot a tudomásra jutott adatok alapján állapítja meg és erről úgy az ingatlan eladója, mint annak a vevőjét is fizetési meghagyás kibocsátása útján értesíti.

Ezen fizetési meghagyás ellen úgy az eladó, mint a vevő teletbevezést adhatnak be a kir. pénzügyigazgatóságához és ennek határozata ellen panasszal élhetnek a kir. Közigazgatási Bírósághoz.

A külön jövedelmi adót legkésőbb a fizetési meghagyás kikézésétől számított 15 nap alatt kell fizetni.

Ennek elmulasztása esetében a kivetett adó zálogjogát bekebelezik az eladott ingatlanra.

A külön jövedelmi adó után semmiféle pótdadó nem szedhető.

(Befejező közlemény következik.)

ELŐADÁS SZOCIALIS KÉRDÉSEKRŐL A VÁROSHÁZAN. Nagyvárad. Saját tud. Dr. *Esztérgár* Lajos pécsi polgármester, a szocialis ügyek felügyelője a polgármester meghívására július 1-én Nagyváradra érkezik és este 6 órakor a szocialis kérdésekről előadást tart a város háza nagytermében. Az előadásra hivatalos a város közönsége is.

Uj helyiségben folytatódik Rubleczky Géza szobrászművész nagyszerű kiállítása. Nagyvárad. Saját tud. Molnár Roza festőművész és Rubleczky Géza szobrászművész Szaniszló-utcai kiállítására bezárult. A kiállításnak igen nagy erkölcsi sikere volt. Nagyvárad műértő és művészetkedvelő közönsége igen nagy érdeklődést tanúsított a két legelsővonalbeli művész értékes alkotásai iránt. Rubleczky Géza kiállítása most új helyiségbe költözik. Papp Margit Rimánóczy utcai kutorszájában folytatódik a tárlat, amely iránt állandó az érdeklődés.

Frenczel Sándor

tűkör és üvegrsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerekezés

Falburkoló üvegcsempék gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u 14-48.

Telefon: 19-13

Finnország minden eszközzel védekezik a szovjet támadások ellen

Nagy sikereket helyez kilátásba a keleti fronton a német véderőfőparancsnokság jelentése. Litvinov kerül ismét a külügyminisztérium élére?

Helsinkiből jelentik: (NTI) A finn orozágygyűlés szerdán este hét órakor zárt ülésre ült össze. Egy óra múlva az ülést félbeszakították. Éjjel fél tízkor a zárt ülés ismét összeült. Az ülés a késő éjjeli órákban még tartott.

Helsinkiből jelentik (Reuter): A Finnország elleni légitámadásról kiadott szerdai jelentésben kívül este tíz órakor újabb közleményt adtak ki. E szerint szerdán reggel négy orosz gép dobott le bombákat Pyterati felett, de kárt nem okoztak. Szerdán délelőtt 20 gép bombázta Kotkat. A

bombák tüzeket okoztak. Délután Kotka bombázása megismétlődött. Ezalkalommal a támadásban 12 gép vett részt. Orvó közelében néhány bomba esett le. Ugyanakkor bombázták Sorsbyt és Loviisat. Az egyik gyújtóbomba a kórházba csapódott. Hango szigetnek a szovjet által bérelt területei közelében állandó a légitvekenység. 20 szovjet orosz gép lőtte a közeli szigeteket. A berepült gépek közül a finn vadászgépek 21 gépet, a légelhárító útegek két gépet lőttek le.

rámutatnak arra, hogy az elnök nagyon óvatosan fejezte ki magát, mert még keserű a szája a Jugoszláviának és Görögországnak tett ígéretek-től.

Német és finn hadosztályok vonulhatnak át Svédországban

Stockholmból jelentik: (NTI) A svéd országgyűlés lefolyásáról hivatalos közlést adtak ki. Eszerint a Németország és Szovjetunió közötti viszályban Svédország rendületlenül arra törekszik, hogy semlegességét megővje és a viszálytól távol maradjon. Az új helyzet azonban bizonyos különleges kérdések elé állította Svédországot. Német és finn részről egyaránt azt a kérdést intézték a svéd kormányhoz, hogy egyedül vonuló hadosztályok átvonulását zárt alakulatban engedélyezze. A svéd kormány a szükséges formások figyelembe vételével hozzájárult ehhez a kérdéshez.

Pozsonyból jelentik: (NTI) A moszkvai szlovák követséget rádió útján felszólították, hogy hagyja el a Szovjetunió területét. A pozsonyi szovjet orosz követség, a követség négy tagja kivételével engedélyt kapott a hazautazásra. Négy tisztviselőt mindaddig visszatartanak, amíg a szlovák követség tagjainak sorsa nem tisztázódik.

Kopenhágából jelentik: (NTI) A dán kormány visszahívta moszkvai követét és a követség egész személyzetét.

Stockholmból jelentik: (NTI) A Svéd Távirati Iroda jelentése szerint a svéd országgyűlés két kamarája szerdán összeült.

Német ejtőernyősök elfoglaltak egy lett kikötővárost

Londonból jelentik: (Reuter) A londoni finn követség éjjelkor nyilatkozatot adott ki, amelyben hangsúlyozza, hogy Finnország területének orosz részről történt megsértése és finn városok orosz repülőik által történt bombázása mostantól kezdve védekezésre készíti Finnországot. A nyilatkozat a következőképp szól:

Finnország területének orosz részről történt megsértése az utóbbi napok folyamán több ízben előfordult és ma reggel óta rendszeressé vált nagyarányú támadássá fejlődött. A keddi nap folyamán 11 várost és falut ért légitámadás. Az ismételt bombázások emberéletben és anyagiakban kárt okoztak a polgári lakosságnak. A finn kormány magyarizációt kért e terület sértése

miatt, de eddig választ nem kapott. Minthogy a szovjet kormány e szerint megkezdte az ellenségeskedést, ezzel Finnországot arra kényszerítette, hogy mostantól kezdve minden rendelkezésre álló eszközzel védekezzen.

Zürichből jelentik: (B. T.) A Basler Nachrichten stockholmi levelezője jelenti, hogy német repülőik bombázták a finnországi Mangó sziget kikötőjét, amelyet a szovjet a finn-orosz békeszerződés alapján fontos tengeri támaszponttá épített ki. Ugyane jelentés szerint Libau városát német ejtőernyősök elfoglalták. A balti államokban a helyzet még nem tisztázódott. Litvániában a szabad csapatok harcra szálltak a szovjet katonasággal.

Stockholmból jelentik: (NTI) A stockholmi izlandi követ közleményt adott ki, amely szerint az izlandi államminiszter az izlandi minisztertanács nevében a külföldi diplomáciai képviselők jelenlétében átruházta a kormányzóra a legfőbb állami hatalom gyakorlását. A kormányzó azonnal ünnepélyes fogadalmat tett és beszédet mondott. Ebben hangzott, hogy Izland a békét akarta és akarja valamennyi néppel és ezért a védekezés céljából sem akart fegyverhez nyulni. Akaratunk ellenére megszálló hadsereg van az országban. Feladatunk most, hogy megővjük szabadságunkat és megbecsülésünket a jövőre.

Jelentős feladatokat oldottak meg a német légi erők a keleti fronton

Berlinből jelentik (NTI): A szerdai napon német légi erők a keleti fronton végrehajtott vállalkozásaikkal jelentős feladatokat oldottak meg. Sok támadást hajtottak végre a szovjet-orosz vonalakon belül repülőterek ellen. Sok repülőgépet pusztítottak el a földön és légi harcokban. Napközben és éjjel bombáztak vasutvonalakat, gépesített és vegyes hadoszlopokat, páncélos táborhelyeket, hajtóanyagraktárakat találtak telibe. Pályaudvarokat, raktárakat borítottak lángba a bombák. Szállítónokat is olyan hatással bombázták, hogy kocsik siklottak ki és borultak fel. Ezeknek egyrésze teljesen elhamvad. Nagy eredménnyel jártak azok a támadások, amelyeket a légelhárítás és ütegállások ellen intéztek. Mindenütt elhallgattatták az ellen-

séges légelhárítás és az ütegállásokat szétrombolták.

Berlinből jelentik: (NTI) A keleti arcvonalon a német gépek a csata harmadik napján ismét súlyos támadást intéztek az ellenséges vasutvonalak és szerelvények ellen. Egy helyen 17 szerelvényt, egy másik vonalon hat szerelvényt találtak el. Sok helyen szétrombolták a pályaudvarokat. A légi erők a legnagyobb erővel avatkozik bele a földi harcokba. A német repülőik bombázzák a csapatgyülekezéseket és az utánpótlási oszlopokat.

Berlinből jelentik (Stefani): A kedden harcban volt egy német légi hadtest harci és vadászgépei a keddi nap folyamán 81 szovjet orosz páncélos kocsit semmisítettek meg

Moszkva nemtekinti semleges államnak Finnországot

Helsinkiből jelentik (NTI): A finn kormány bejelentette, hogy a Szovjetunió szerda reggel óta támadja Finnországot, ezért a finn kormány minden eszközzel gondoskodik az ország védelméről.

Helsinkiből jelentik (Stefani): Szovjetgépek szerdán reggel három támadást intéztek Helsinkit polgári repülőtere ellen. Két gépet lelőttek.

Helsinkiből jelentik: (NTI) Helsinkiben már szerdán reggel olyan hírek terjedtek el, hogy Molotov ki-

jelentette a finn követnek, hogy a Szovjetunió nem tekintheti Finnországot semleges államnak. Ezeket a híreket azóta megerősítették. Délután, mint közlik, a helsinki angol követ a Szovjetkövetség épületébe ment, hogy megbeszélést folytasson a szovjetkövettel.

Helsinkiből jelentik (NTI): A nap folyamán lelőtt szovjet gépek száma húszra emelkedett. Egy gép sértetlenül került finn kézbe.

Litvinovot exhumálják

Zürichből jelentik: (B. T.) A Basler Nachrichten jelentése szerint londoni diplomáciai körökben arról értesülnek, hogy a Szovjetunió külügyi népbiztoságának vezetését hamarosan újra Litvinov veszi át.

Athénből jelentik: (NTI) Az athéni rádió megerősítette, hogy 24-én Kairóból angol katonai bizottság utazott Moszkvába a szovjet hadsereg újjászervezésére.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Vichyből jelentik: A francia közvélemény szenvedélyes érdeklődéssel figyeli a német-orosz katonai helyzet alakulását. Általános vélemény szerint Berlin helyesen választotta meg a cselekvés idejét. Három nyári hónap áll rendelkezésére, hogy megvalósítsa terveit. Összehasonlítva a felek erejét, arra a megállapításra jutnak, hogy a vörös hadsereg mélyen alatta áll a német hadseregnek.

Berlinből jelentik: (NTI) Az a tény, hogy Roosevelt elnök a Szovjetunióknak minden lehető segítséget megígért, a német sajtó gúnyos megjegyzéseit vonta maga után. A lapok

Rommálítotték saját erődjüket az oroszok

Rómából jelentik (MTI): A Telegrafo szerint az orosz ellenállás a középső szakaszon az erődítmények vonalán volt a legerősebb. Ezen a szakaszon három napig szüntelenül tartott a német támadás, míg a szovjet csapatokat vagy bekerítették, vagy megfutamtították. A német előnyomulás észszerűen halad és egyes helyeken igen nagy mélységben nyomultak már előre a német csapatok. Az orosz haderő már is két részre esett szét. A németek már sok fon-

tos várost foglaltak el. A hadihelyzetről szóló első hivatalos jelentés mindenkit ámulatba fog ejtteni.

A Tribuna szerint a román arcvonalon a szovjet orosz csapatok sok helyen elkeseredett ellenállást fejtenek ki, de vonalaikat mindenütt áttörték és a német csapatok mindenütt mélyen benyomultak Bukovinába és Besszarábiába. Csak Galacnál lassabb az előnyomulás az áradás miatt.

Helsinkiből jelentik (Stefani): A

Szovjetunió idegességére jellemző, hogy Kronstadt erődjét a szerdára virradó éjjel lőni kezdték abban a hitben, hogy német gépek jelentek

meg ott. A szovjet útegek a német bombázás által előzően már megromlott erődöt teljesen megsemmisítették.

Nagy német sikerek várhatók a szovjet hadszíntéren

Bukarestből jelentik: (NTI.) A romániai német csapatok parancsnokságának főhadiszállása a 25-én kiadott jelentésében közli, hogy az első három nap szárazföldi hadműveleteit az előre kitűzött terv szerint folytatták le. Néhány ellenséges támadást megkíséreltek, de ezeket visszaverték. Az ellenséges légiőrbombázta Craiovát, Galatzot és néhány bombát dobott Brailára, Jassyra. A légi hadműveletekben négyszáz ellenséges repülőgépet elpusztult.

Bukarestből jelentik: (Stefani) A katonai parancsnokság megállapította, hogy a keddi légiőrbombázással a lakosság nem vonult mindenütt az óvóhelyekre, hanem sokan az utcárol figyelték a légháritás munkáját. A katonai parancsnokság most közölte, hogy nemcsak azért kell az óvóhelyekre vonulni, mert az ellenség bombái kárt okoznak a lakosságban, hanem, hogy a légháritás következtében lehulló repeszdarabok se tegyenek kárt senkiben. A jövőben hat hónaptól 5 évig terjedő elzárással büntetik azt, aki az első jelre nem vonul az óvóhelyre.

Vezérkarai főhadiszállás. (NTI.) A véderőfőparancsnokság közli: Keleten a hadsereg, a légiőrbombázás ellen olyan kedvezően folynak, hogy nagy sikerek várhatók. Anglia körül elsüllyesztettünk két teherhajót 11.000 tonnával és két másik hajót eltaláltunk. A légiőrbombázta Liverpool kikötő berendezéseit. Német gépek támadták Haifa tengerészeti támaszpontját. Kedden az esti órákban a támadásra induló angol gépek közül 15-öt lelőttünk. Brit gépek bombázták Nyugat- és Észak-Németországot. Három gépet lelőttünk.

AZ ANGOL LÉGIŐRŐR BOMBÁZÁS VESZTESÉGE A LA MANCHE CSATORNA PARTJAIN

Berlinből jelentik: (NTI.) Angol bombázó gépek, mint a Német Távirati Iroda értesül, a csütörtökre virradó éjjel támadást intéztek Észak-Németország több tengerparti helysége ellen. Kárt csak a lakonegyedekben okoztak. Több pilgári lakos életét veszítette. Keleten néhány ellenséges gép benyomult a batarvidékre és néhány bombát dobott le, de említésre méltó eredményt nem ért el.

Berlinből jelentik: (NTI.) A német haditengerészeti tüzérség a 25-re virradó éjjel lelőtt az északnémetországi partvidékhez közeledő két brit gépet. A légiőrbombázta június 16-ika és 22-ike között 125 gépet lőtt le.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda értesülése szerint az angol légiőrbombázta a La Manche partjain súlyos veszteséget szenvedett. 11 angol gépet lelőttek. Az elmúlt 24 órában az angol légiőrbombázta megszállt terület partja ellen intézett támadás során 26 gépet veszített. A német légiőrbombázta vesztesége hat gép.

SZIRIÁBAN VÁLTOZATLAN A HADIHELYZET

Berlinből jelentik: A Német Távirati Irodával közölték az angolok végleges

vesztését a szollumi csatában. Ezek szerint tíz löveg, ezer gépkocsi, nagyszámú gépfegyver, puskák és lösz, 42 repülőgép és 249 páncélos, amelyből 12 azonnal használható. A foglyok száma többszáz főnyi.

Newyorkból jelentik: (NTI) Az angol pénzügyminiszter kijelentése sze-

Amerika nem tesz semlegességi nyilatkozatot a német-szovjet viszályban

Isztanbulból jelentik: (Stefani) Az Isztanbulban élő angoloknak azt a tanácsot adták, hogy költözzenek át Egyiptomba.

Washingtonból jelentik: (NTI) A szerdai sajtóértekezleten a helyettes külügyi államtitkár bejelentette az elnök elhatározását, hogy a német-orosz háború tekintetében nem tesz semlegességi nyilatkozatot.

Amszterdamból jelentik: (NTI) Londoni jelentés szerint a külügyminiszter a spanyol nagykövettel, az ameri-

riint, Anglia napi hadikiadása 12 millió font.

Berlinből jelentik: (NTI.) Az angolok ismét szükségesnek találták, hogy nagy sikereket jelentsenek. Azt jelentik, hogy 17-én 13 német és 3 angol gép veszett el a csatorna felett. A valóságban 21 angol gép és két német gép pusztult el. 21-iki és 22-iki légi ütközetekről az angolok azt jelentik, hogy 58 német és 7 angol gépet lőttek le. A valóságban Anglia 49 és Németország 7 gépet veszített.

Vichyből jelentik: (NTI) A sziriai hadműveletekről szóló jelentés közli, hogy az angol repülőgépek szerdán ismét bombákat dobtak Beirutra, de kárt nem okoztak. A hadihelyzetben nem állt be változás.

kaj nagykövettel és a holland külügyminiszterrel tanácskoztak.

Gibraltárból jelentik: (Stefani) Tangerbe bizottság érkezett Gibraltárból, és felszólította az angolokat, hogy költözzenek át Tangerből Gibraltárba. A felszólításnak csak nagyon kevesen tettek eleget.

Ankarából jelentik: (NTI) A képviselőház külpolitikai bizottsága elfogadta a német-török barátsági szerződést. A szerződést most a képviselőház teljes ülése elé terjesztik a becikkelyezés céljából.

Kodolányi János „Földindulás” című darabjának megírásához más szerző művét használta fel

Erdős László „Ha megkondul a harang” című darabjának viszontagságos története

Tegnap röviden már beszámoltunk arról, hogy a Tábla marasztaló ítéletet hozott Erdős Lászlónak Kodolányi János ellen indított plágiumperében. Az érdekes per részletei a következők.

Irodalmi körökben és a nagyközönség előtt is ismeretes az a plágiumper, amelyet Erdős László fiatal író indított Kodolányi János ellen. Keresete szerint Erdős 1935-ben benyújtott egy szindarabot a Nemzeti Színházhoz, amelynek címe ez volt: *Ha megkondul a harang*.

Hogyan keletkezett Erdős darabja Kodolányiéhoz?

Felebbezés folytán az ügy a táblához került. Itt több tanút hallgattak ki, többek között Németh Antalt, a Nemzeti Színház igazgatóját is, aki elmondotta, hogy Erdős 1935-ben benyújtotta a darabot.

Ő átadta Patkós Györgynek, a színház akkori titkárnak, hogy tárgyaljon a szerzővel az egyke problémájával foglalkozó darab átírásáról. Patkós hónapokig tárgyalt Erdőssel. Közben Kodolányi János jelentkezett a Földindulás című darabjával.

A két darab tárgya Németh Antal szerint annyira egyező volt, hogy nem is tudta eldönteni, melyiket adja elő. Végre is, miután egyáltalán

nem tudott dönteni, mind a két darabot visszaadta a szerzőknek.

Patkós György röviddel később kivált a Nemzeti Színház kötelékéből és a Belvárosi Színház igazgatója lett. Kodolányi ekkor őt kereste fel a Földindulás című darabjal. Patkósnál még ott volt ezidőben az Erdős László-féle darab, amelyet átadott Kodolányinak, hogy azt tanulmányozza át Kodolányi át is vette, hazavitte, át is tanulmányozta az Erdős-féle darabot, majd ennek alapján átírta a Földindulást, amelyet azután a Belvárosi Színház kétszázötvenyszer előadott.

A tábla az érdekes ügyben megtar-

tott mai folytatólagos tárgyalásán az elhangzott vallomások alapján tényként állapította meg, hogy Kodolányi János a Földindulás megírásához felhasználta Erdős László „Ha megkondul a harang” című szindarabját.

A tábla elfogadta a kultuszminisztérium szerzőjogi bizottságának azt a véleményét, hogy a Kodolányi-féle darab önálló irodalmi műnek tekintendő és éppen ezért ítéletében megállapítja, hogy a szerzői jogbitorlás Kodolányi részéről nem történt, ezért büntetéssel nem sújtható, ellenben

a jogbitorlásán kívül általános magánjogi kártérítésre kötelezhető.

— Tény, — mondja a tábla ítélete — hogy

Kodolányi felhasználta darabjának megírásához az Erdős-féle darabot espedig olyan formában, hogy ez a jó erkölcsbe ütközik.

Erdős Lászlót, az anyagi káron kívül erkölcsi károsodás is érte, mert szindarabja a Földindulás miatt nem került színre és így ő, mint fiatal szerző, ismeretlen maradt.

Mindezek alapján a tábla ma délután hozott ítéletében Kodolányi Jánost 2400 pengő kártérítésre és 600 pengő perköltség megfizetésére ítélte. Felebbezés folytán az ügy a Kúriát is foglalkoztatni fogja.

Rendelet a katonai szolgálatosok kedvezményeinek kiterjesztéséről

Budapestről jelentik: (MTI) A kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében a rendkívüli fegyvergyakorlatokkal kapcsolatban kiadott rendeletben felsorolt kereskedelmi és ipari alkalmazottak, illetve azok eltartottjait a megállapított kedvezmények akkor is megilletik, ha nem rendkívüli fegyvergyakorlat keretében, hanem tartaléki, vagy póttartaléki szolgálat kötelezettsége alapján bármi okból teljesítenek katonai szolgálatot.

Piros szín a kirakatban...

Szombaton délután kirakatrendezés volt az egyik elegáns nagyvárosi üzletben. Az új elrendezéshez új színű világítás kellett, szombaton este vörös fényben ragyogott a kirakat. Nem volt feltűnő, érdekességét is csak vasárnap reggelre virradólag kapta, amikor a német repülőgépek elzúgtak az orosz határ felett és ugyancsak vörös színbe borították az első eltalált tárgyakat. A kereskedő elsápadt, amikor eszébe jutott, hogy éppen most kellett ebbe a színbe burkolnia kirakatát. Hogy is gondolhatott arra, hogy alig néhány órára az új megvilágítás premierje után ilyen kényes megvilágításba kerülhet ő maga. Természetesen lázas gyorsasággal szereltek le mindazt, ami erre a kellemtelen és teljesen a véletlen okozta „incidens”-re emlékeztetett...

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a **MAGYAR LAPOK**-at.

ANGLIA ÉS AZ INDIAI FEJEDELMEK

Írta: Stefan von Hartenstein, az INS volt európai diplomáciai igazgatója

(A „Magyar Lapok” eredeti cikke.)
Az Indiában ma létező államok („Indian States”) száma, kerekén 660. Ezeknek az államoknak a fejedelmei bizonyos szervezetben, a „Chamber of Indian Princes”-ben tömörülnek, mely bizonyos tekintetben, hogy úgy mondjuk az indiai népképviselőtestületét alkotja. Anglia és az egyes fejedelmek között szövetségi megállapodás áll fenn, mely az egyes államok és az uralkodók „szabadságát” elismeri és megalapozza azzal, hogy Anglia minden uralkodó mellé „tanácsadó” helytartót küld. Ilyen körülmények mellett egyáltalán nem kell csodálkozni azon, hogy az indiai fejedelmek a helytartók készséges segítségével Nagybritanniát most éppen úgy támogatják, akárcsak a világháborúban és hogy a „Chamber of Indian Princes” egy pillanatig sem habozott, amikor 1940 március 10-én, a brit kormányzat iránti feltétlen hűségéről, spontán nyilatkozatot tett.

Maharadzsa és ami mögöttük van

Az indiai fejedelmek „szabadsága” főképpen abból áll, hogy a demokráciáért, valamint a kis és gyenge nemzetek szabadságáért oly annyira aggodó Anglia valóban szabad kezűt ad nekik abban, hogy alattvalóikat a maguk, valamint Anglia hasznára egyránt, eddig még soha nem tapasztalt mértékben kizsákmányolhassák, továbbá, hogy megengedik nekik, hogy jelenlétükkel és káprázatos gazdagságukkal a londoni idény fényét emeljék. El sem képzelhető Londonban mulatság egy-egy rupiát két kézzel szóró maharadzsa nélkül, akit bizony még a pompához és pazarláshoz szokott egyik-másik angol főúr is meg ne irigyelne. Az ifjú maharadzsaikat a legelőkelőbb angol College-okban nevelik, ahonnan már mint százszázalékos angolbarátok és felséges brit uralkodójuk hűségesei vazallusai, az indiai alkotmány szabadságlevelével térnek vissza Indiába, hogy alattvalóikat az angol helytartó felügyelete mellett, kényük és kedvük szerint fosszák ki.

A „demokráciák” főiskoláiban nevelkedett fejedelmek csodálatosképpen valamennyien, minden olyan szabadságmozgalom ellenségeként térnek vissza hazájukba, melyet nemzetük az idegen uralom elnyomása ellen folytat. És Anglia, a szabadság atyja és védelmezője nagylelkűen el-

halmozza őket címekkel és kitüntetésekkel. Értelmezze azonban csak egy is közülük a demokrácia és szabadság tanait úgy, hogy azokat alkalmazni is kell, akkor a „tanácsadó” nyomban közbelép és jobb tanácsot ad. Egy palotaforradalom kirobbanásánál mi sem könnyebb és az angol orvos, aki a cambridgei alma mater szabadságtanai árnyékában ne-

Zsarnoki rémuralom és kizsákmányolás

India statutumának és a fejedelmeknek Angliával kötött szerződéseinek e cikk keretén belül való fejtegetése túl messzire vezetne. Sokkal célravezetőbb és megfelelőbb, ha kihatásuk tekintetében vizsgáljuk meg azokat. Ha igaz a közmondás, hogy a madarat tolláról, az embert pedig barátjáról lehet legjobban megismerni, úgy teljesen elegendő, ha az indiai fejedelmeket mint Anglia hűségesei szövetséges társait tekintjük. Egy Patalia államról és az ott uralkodó tényleges viszonyról írt borsűrűben áll, hogy ott „minden ok nélkül önkényes bebörtönzések jogi alapot nélkülöző vagyoneklkobzások, a földézsma állandó emelése, önkényes adóeljárások, nagyszögű közvagyonok elsajátítása, zsarolás és meg-

Mit költ el egy maharadzsa?

A bikaniri maharadzsa, aki egyébként ezidőszent a „Chamber of Indian Princes” helyettes kancellára és a brit kormányzat iránti hűségnyilatkozat főrésze és aki az indiai fejedelmek részéről Angliának nyújtandó lehető legaktívabb segítségét feltétlenül szükségesnek tartja, teljesen demokratikus alapelvek szerint kormányozza országát. Egyetlen pillantást elég kicsinyke országának költségvetésébe vetni bárkinek, hogy erről meggyőződhet. Civillistára, vagyis a maharadzsa udvara pompájának és személyes fényűzéseinek költségeire 1.225.000 rupia (kb. 1.700.000 pengő) áll rendelkezésre. A maharadzsa családjában megtartandó hercegi esküvő céljaira 325.000 rupia rendkívüli hozzájárulást biztosít a civillistához. Ezzel szemben az ország közoktatásának költségeire úgy látszik szerény 23.000 rupia is elég, a közegészségügy céljaira biztosított 194.000 rupia pedig már sok is és egészen bizonyos, hogy a nép érdekeit szolgáló közmunkákra előirányzott 30.000 rupia több, mint amennyire szükség van.

velkedett fejedelmet gyöngélműjének nyilvánítja, nyomban kéznél van, vagy pedig, mint ahogyan úgy tíz évvel ezelőtt a haidarabadi Nizam esetében történt, éles harcokra kerül a sor, ami aztán módot ad Angliának arra, hogy behatárolja, milyen atyai barátsággal viseltetik a kis népek iránt és hogy mennyire szívén viseli szabadságukat.

Míg tehát Bikanir maharadzsa a maga és családja céljaira 2.750.000 rupiát költ, addig népének, amely tulajdonképpen ezt a pénzt előteremtí, csupán alig szerény fél milliót juttat. Egyet azonban a fenti számadatokból feltétlenül meg lehet állapítani: a bikaniri maharadzsa minden tekintetben méltó szövetségese Angliának.

Haidarabat uralkodójának, aki pedig óriási magánvagyonnal rendelkezik, évente 1.200.000 rupiát bocsát rendelkezésére, ezzel szemben a népoktatás céljaira szánt összeg emli-

Önkényuralom, korrupció és megaláztatás

Minden esztendőben megtartják az „Indian States People” (India népei) konferenciát, ahol újból és újból tanácskoznak a sok millió indus sorsa felől. A Ludhijában 1939. februárban megtartott konferencián Pandit Javaha Lal Nehru kijelentette, hogy India haladásának legnagyobb akadályát a fejedelmi államok képezik, amelyek nem jelentenek egyebet, mint „önkényuralmat, korrupciót és megaláztatást.” Nehru ez alkalommal különös nyomatékkal hangsúlyozta, hogy a maharadzsa az angol-indiai kormányzat politikai

Nagyvárad

thj. város új utcaelnevezéseivel
megjelent térkép ára:
fekete nyomással 1.60 P
színes nyomással 2.—

tésre sem érdemes. Ilyenformán egészen természetes, hogy Haidarabatban az analfabéták száma meghaladja a 95 százalékot.

Kashmirban a költségvetésnek mindössze 10 százaléka szolgálja a közoktatás céljait, a mezőgazdaság rendelkezésére pedig csupán 5,7 százalék áll. Az adóprésszel szemben évről évre erősebben működik. Kashmir dicsekedhet egyébként valamennyi állam között a legtöbb munkanélkülivel és azzal, hogy a munkásság — ha meg akar élni — kénytelen tél idején elhagyni az országot.

A kis Limdi-állam költségvetése 150.000 rupiát biztosít népnevelési célokra. Tüzetesebb vizsgálat után kiderül, hogy ez az összeg kizárólag az ifjú hercegek tanításának és nevelésének költségeire szolgál.

Ezekért az állapotokért Anglia annyival is inkább felelős, mert hiszen az uralkodók a „tanácsadó” helytartó tudomása és beleegyezése nélkül mit sem tehetnek.

osztályának kezében tehetetlen bábként nem egyebet, akik mindenkor úgy táncolnak, ahogyan a kormányzat a drótokat rángatja.

India fejedelmeinek tulnyomó része csak azért támogatja Nagybritanniát imperialista harcában, hogy alattvalóit az angolokkal együtt továbbra is szipolyozhassa.

„Önkényuralom, korrupció és megaláztatás, ez a három szó Anglia jelszava abban a demokratikus harcban”, amelyet nem csupán India, hanem az egész világ ellen folytat.

Bárdossy miniszterelnök a balkáni kérdéstről

A Budapesti Értesítő jelenti: A Berliner Lokalanzeiger vasárnapi számában Bárdossy László miniszterelnökkel hosszabb beszélgetést közöl. A miniszterelnök kijelentette, hogy amikor a belgrádi puccskormányzat által provokált akció bekövetkezett, Magyarország, mint a tengely szövetségese vett részt ebben az akcióban, hogy érvényesítse jogait

A Délvidéken a magyar lakosság a baráti németességgel együtt főként van. A délvidéki magyarság, németesség és a bunyevácok a nyugat-európai életformát képviselték a megszállókkal szemben.

A horvát állam megalakulásával kapcsolatban a következőkben szögezte le a magyar álláspontot. A magyar nép, amely

800 éven élt együtt a horvátokkal Szent István birodalmának keretében, amikor 1918-ban Horvátország kimondta függetlenségét első volt, amely elismerte.

A 20 éves jugoszláv elnyomás alatt mindenkor őszinte együttérzéssel kísértük sorsának alakulását.

A horvát állam megalakulása minden magyar szívében örömteljes visszhangra talált.

Azok a nagy győzelmek, amelyeket a tengelyhatalmak a Balkánon elértek, meghiúsítanak minden lehetőséget arra, hogy idegen hatalmak még egyszer megvehessék hatalmukat a Balkánon — fejezte be nyilatkozatát a miniszterelnök.

Megnyit

„HUNNIA” NAGYSZÁLLODA

Teljesen újonnan berendezve.

Fürdőszobás, telefonos apartamentek. — Hideg és meleg fűtővízzel.
Központi fűtés. — Lift. — Fodrász szalon.
Ragyogó tisztaság. Tökéletes kényelem.
Keresk. utazóknak kedvezmény.

NAGYVÁRAD, SAS-PALOTA

Bejárat Kossuth-u. 1.

Megnyit

Belvárosi mozgóban
Csütörtökön utoljára: **UJHOLD**
Pénteken bemutató
Ököljog
WALLACE BEERY

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
MA
Pepita kabát
A magyar filmkomikusok kacagóversenye
Kiss Manyi, Latabár Kálmán, Egri M.
Vaszary P., Makláry, Pethes stb.
és Kacska Karcsi, színes pótkép.

Apollo filmszínházban
A legaktuálisabb film
Alfréd Neumann **Oroszország** című
színművének filmváltozata.
A ZSARNOK
Főszerepben: A jelenkor legnagyobb filmművésze:
HARRY BAUR

GAZDASÁGI ÉLET

Holnaptól kezdve csak egy napos kenyeret szabad forgalomba hozni

Budapestről jelentik: (MTI) A kormányrendeletet adott ki, amely kimondja, hogy kenyeret az elkészítéstől számított 24 óráig belül forgalomba hozni, bérsütésre átvett kenyérsütést 24 óra eltelté előtt kiszolgáltatni tilos. Ez nem vonatkozik a fegyveres erők szükségletére készült kenyérré, továbbá a klinikák, kórházak, stb. büntető-

intézetek, letartóztató intézetek, javítóintézetek háziüzemeiben a saját szükséglet ellátására szolgáló kenyérré. A rendelet kimondja, hogy a tilalom a kenyér valamely alkotó részének elvonásával, vagy dúsításával készített különleges kenyér fajtákra nem terjed ki. A rendelet a kihirdetést követő három nap múlva lép hatályba.

Fontos ipari és kereskedelmi ügyekben tárgyalt az Erdélyrészi Gazdasági Tanács

Kolozsvárról jelentik: Az Erdélyrészi Gazdasági Tanács június 23-án Bély Kálmán gróf elnöklétével tartott ülésén a hazatért ország rész több időszaki gazdasági kérdésével foglalkozott. Örömmel vette tudomásul a Tanács, hogy a kisiparosok megsegítése érdekében tett sorozatos lépéseinek újabb eredménye mutatkozott, amennyiben

a kormány elhatározta, hogy a kisipari gépsegély-akciót kiterjeszti Erdélyre is, az anyaországnál nagyobb arányokban.

A Tanács az igénylések feltételeit a közeli napokban ismerteti.

Ugyancsak eredménnyel járt a Tanácsnak a két ezrelékes városi értékvám eltörlése ügyében tett lépése is. A minisztertanács a vonatkozó rendeletet jóváhagyta s így a napokban várható megjelenése a Budapesti Közlönyben.

Foglalkozott a Tanács egyes gyár-

ipari vállalatoknak a mérlegkészítéssel kapcsolatosan előterjesztett kéréseivel s azoknak legnagyobb részét kedvező véleményezéssel továbbította az illetékes minisztériumokhoz.

Ismételtet tárgyalta a Tanács a szövetkezetek és a magánkereskedelem közötti értékkellentétek áthidalásának kérdését. A Tanács újlag

Felemelte a minisztérium a nagyváradi sertéskontingenst

A napokban döntés történik a közmunkák ügyében és megkötik a szerződést a Hangyával a sertéshizalásra vonatkozólag

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Sosa István polgármester budapesti útjának eredményéről a következőképpen nyilatkozott lapunk munkatársának:

Utazásom főcélja az volt, hogy minden elintéztet elintézzek a különböző minisztériumokban a nyári szünet előtt. A városi főispán teljes jóindulattal állt segítségemre az összes ügyek elintézésénél.

Mindenekelőtt a legfontosabb kérdés volt a közellátási ügyek elintézése és ezek között is elsősorban a kenyér- és lisztellátás ügye.

A főispánnal, mint közellátási kormánybiztossal együtt mindent elkövetünk, hogy áthidalhassuk ezeket a nehéz heteket, amelyek az új termésig még hátra vannak. Minden reményünk meg van arra, hogy az elkövetkező három héten minden zökkenő nélkül átmebetünk, mánt-hogy sikerült a még meglévő készletből aránylagosan buza- és tengerlisztet kiutaltatnunk. A helyzet azonban továbbra is komoly

és azt magyaros ösztönözéssel ki kell jelentenem és szükséges, hogy mindenki felegyelmekkel és megértően viselkedjék.

Ez áll természetesen nemcsak Nagyváradra, hanem az egész országra, ahol mindenütt csökkentett adagokkal kell számolni ezen rövid átmeneti idő alatt. Remélhető azonban, hogy már július közepén az új terméskből megfelelő készletek állnak rendelkezésre és a krízis teljesen megszűnik.

A zsirellátás kérdésében sikerült nagyobb eredményeket elérni Nagyváradnak régi panasza volt, hogy a sertés-kontingenst alacsony

megállapította, hogy a magyar kereskedő-osztály kialakítása és megerősítése az erdélyi részekben is éppen olyan nemzeti érdek, mint a kisembereknek szövetkezetekbe való tömörülése. Eppen ezért

a Hangyának ismételtén felhívta arra a figyelmét, hogy olyan helyeken, ahol a magyar kereskedelem kialakulásának és megerősítésének folyamata megindul, szövetkezetek alapítását ne szorgalmazza és a kezdeményezéseket se támogassa.

Az erdélyi ár-viszonyok rendezése érdekében a Tanács azzal a felterjesztéssel fordult az illetékesekhez, hogy a M. Kir. Kereskedelmi Hivatalnak legalábbis a fontosabb kirendeltségei mellé az árkormánybiztoság

egy-egy szakértőt rendeljen ki, akik egyrészt az iparosoknak és kereskedőknek az árak kiszámítására vonatkozó tanácsokkal szolgálhatnak, másrészt segítséget nyújthatnak a hatóságoknak az árelenőrzéshez.

A Tanácsnak az ülés során hozott további határozatait legközelebb ugyancsak részletesen ismertetjük.

Közkívánatra az AGFA-PHOTO-SERVICE

folyó hó 27-én pénteken este 1/2 10 órakor megismétli színes vetítő esijét a
Belvárosi mozgóban
jegyek kizárólag fotó üzletekben.

állapították meg.

Most ezt sikerült havi kétszáz darab sertéssel telemeltetnem, ami lényegesen könnyebbé teszi az előidézni a piacon, minthogy ezen többlet meanyiséget elsősorban kis hentesek között fogjuk elosztani a külterleken lakó szegény lakosság élelmezése céljából.

Sikerült biztosítanom a város részében hízlalt sertések részére megfelelő takarmány kiutalását is.

Ezzel összefügg a városi sertéshizalada bérletének nyélbeütése. Tárgyaltunk a Hangya vezetőségével és azt hiszem a napokban aláírhatjuk a szerződést, amelynek lényege az, hogy

a Hangya 2000 darab sertés hizlalására és a nagyváradi togyasztás céljára való átengedésére kötelezte magát.

Ugyancsak erélyes lépéseket tettünk a főispán ural egyetértőleg a földművelésügyi minisztériumban a tüztápellátás biztosítása érdekében.

A kereskedelmi minisztériumban sikerült odahatnunk, hogy a város részére kiutaltak négy vaggon bitument, amivel a Mussolini-teret (Nagy piac-teret) és a Kolozsvári ut egy részét tudjuk rendbehozni.

Eljártunk továbbá kedvezően az irányban is, hogy az erődítmények kőanyagából 1000 köbmétert kapjunk, ami meg is történ.

Engedélyezték az Árpád vezér-ut sűrűs burkolását és a Teleki-utcai burkolatokkal kapcsolatos sinek beszerzéséhez engedélyt adtak.

A kultuszminisztériumban újból lépéseket tettük a közmunkák megindítása ügyében és most már határozott ígéretet kaptunk, hogy még e hét végéig elintézik az ügyet. Így remélhető, hogy az Iparos Tanács-ola és a Tanítók Háza építkezése megindul.

Eljártunk a villamosáramdíj ügyében is, ahol jelentős könnyítésekre lehet számítani és végül a belügyminisztériumban elintéztük a villamosmű részére rendelt kazánok és turbinák jóváhagyását és más fontos közigazgatási természetű ügyeket is.

HORVÁT-OLASZ KERESKEDELMI SZERZŐDÉS. Rómából jelentik: (NTI) A Volpi gróf elnöklété alatt összeült állandó olasz-horvát gazdasági bizottság ideiglenes kereskedelmi szerződést és fizetési egyezményt kötött. A szerződés szeptemberig marad érvényben. Az árucserforgalom összegét 200 millió lírában állapították meg.

Tragikus körülmények között fult a Körösbe a tizenöt éves Schall Ilona

Nagyvárad. Saját tud. Szerda délután a hetedik gátnál halálos végű szerencsétlenség történt. Schall Ilona 15 éves leány, akinek édesapja a vízműveknél éjjeli őr, a Körösbe fult. A kisleány azzal indult el hazulról, hogy megforgácsot szedni a Körös partra, ahol nemrégiben fákat döntöttek ki és sok fahulladék maradt. A kis Ilonkát nem akarták engedni a szülei, de ő semmiképpen sem akart lemondani a forgács-gyűjtőgetésről és mikor kisebb leányok ajánlkoztak, hogy vele tartanak, kijelentette nekik, hogy egyedül akar menni. Valószínű, hogy meg akart fürödni a mély vízű, veszélyes helyen s azért nem vitt senkit se magával. Hogy azután mi történt, arra nincsenek szemtanúk, mert ezen a helyen kevesen fürdenek. Hat óra tájban azonban a közelben horgászó emberek arra lettek figyelmesek, hogy

két, szénátgyűjtő katona a víz felé szaladva így kiált segítségért:

— Emberek! Egy leány fuldoklik a gátnál! Csaka karja és a szöke feje látszik ki a vízből!

A horgászok odarohantak, de akkor már a leánykát elnyelték a hullámok. Ugy látszik, sem a katonák, sem azok, akiknek sikerült a segélykiáltásokra korábban a helyszínre sietniök, nem tudtak annyira úszni, hogy a fuldokló leányka mentésére a vízbe merték volna vetni magukat.

A környékbeli lakosok rögtön értesítették a mentőket, akik kivonultak a szerencsétlenség színhelyére és a sötétség beálltaig keresték holttestét a vízben, de nem találták meg.

Schall Ilonka szüleinek feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást a szerencsétlenség körülményeinek megállapítására.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD.
SZILAGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30,
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári számlánk
száma: 72.301.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

MÉCS LÁSZLÓ KITÜNTETÉSE.
Kassáról jelentik: (MTI.) Dr. Madarász István kassai megyepüspök Mécs Lászlót, királyhelmei plébánost, katolikus irodalmi tevékenységének és buzgó papi tevékenységének elismerésül, püspöki tanácsadóvá nevezte ki.

A Magyar Mérnökök Nemzeti Szövetsége megbízásából felkérem a Szövetségnek tagjait, hogy folyó hó 28-án, szombaton este 8 órakor a Katolikus Kőr kertjében tartandó vacsorán (csak férfiak) fontos szövetségi és kamarai ügyek megbeszélése végett okvetlen megjelenni sziveskedjenek. A családi összejövetel idejéről és helyéről is határozunk. Ursziny Pál.

1100 GYERMEKERTET LÉTESIT AZ EGYESÜLT NŐI TABOR. (B. E.) Az Egyesült Női Tábor vezetősége szerdán tájékoztatta a sajtó képviselőit az akció mostani állásáról. Kereszt-Fischer Ferencné közölte, hogy a múlt évi 76 gyermekertel szemben a folyó évben 1100-at létesítenek. Ebből ezen az anyaországra és 100 Erdélyre és a Délvidékre esik. A gyermekertek 2-3 hónaposak. Eddig 1180 vezető jelentkezett erre a nemzetvédelmi feladatra.

MÓDOSÍTOTTÁK A ZSIBRENDELETET. (MTI.) A kormány rendeletet adott ki a közfogyasztásra levágott sertések után zsír beszolgáltatási kötelezettség megállapításáról szóló rendelet módosításáról és kiegészítéséről. A rendelet szerint a 10 ezernél kevesebb lakosu községekben a zsír beszolgáltatási kötelezettségnek szeptember 1-ig nem kell eleget tenni. A közellátásügyi miniszter a zsír beszolgáltatási kötelezettséget más városok területén is korlátozhatja vagy felfüggesztheti.

Évzáró ünnepély a kereskedelmi leányiskolában. 1941 június 25-én tartotta a m. kir. áll. Zrínyi Ilona kereskedelmi leányközépiskola évzáró ünnepélyét. A Szózat elnéklése után Ábrahám Ferencné Györi Ildikó a Diákaptárról beszélt. Majd az önéletrajzi szerepelt Énekes Erzsébet tanár vezetésével két magyar népdallal. Azután Hasznos Imre igazgató mondott beszédet. Megemlékezett arról a nehéz munkáról, amelyet ez az esztendő rótt a tanároknak és a növendékekre egyaránt. Kiosztotta a jutalmakat a növendékek között. A kiosztott jutalmak értéke majdnem 600 pengő volt. Hála-köszönetet mondott a Vallás és Közoktatásügyi Miniszter Urnak, aki 21 értékes könyvet adott és azoknak a nagyváradi kereskedelmi társulatoknak, melyeknek adománya lehetővé tette, hogy az arra érdemes növendékeinek pénzjutalmat is kapjanak. A szép ünnepély a Hímnusz elnéklése után véget ért.

A Nemzeti Munkaközpont felhívása. A Nemzeti Munkaközpont felhívja a NMK-ban tömörült sütőipari munkásokat, hogy folyó hó 29-én, vasárnap délelőtt 9 órakor értekezletet tart, melyen teljes számban való megjelenést kér.

A Nemzeti Munkaközpont felhívása.

A Nemzeti Munkaközpontban tömörült vendéglátó ipari munkások szakcsoportja Nagyvárad, ezúton értesíti az összes szállodai alkalmazottakat, hogy haladéktalanul jelentkezzenek azon egyének, akik még nem írták alá a meghatalmazást, továbbá tagkönyvvel, vagy belépési nyilatkozatukkal egyetemben jelentkezzenek azok is, akiknek még nincsen rendezve a tagsági ügyük. Jelentkezni lehet minden nap reggel 9-től 12 óráig, délután 3-tól 6 óráig a szakcsoport titkárságánál.

Huszonegy pályázat érkezett az Üzemi Székház munkálataira. Nagyvárad. Saját tudósítónktól. Az üzemi székház befejező munkálataira kiírt pályázat határideje tegnap délben járt le. A munkákra 21 pályázat érkezett, a pályázók mind nagyváradi vállalkozók. A pályázatok jelenleg műszaki elbírálás alatt állnak utána a számvevőség vizsgálja felül és teszi meg a javaslatot a vállalatbaadásra vonatkozóan. A munka legkésőbb július közepén megindulhat.

HŐSIHALOTT NEMET REPÜLŐKET TEMETTEK OBECSÉN. Óbecséről jelentik: (MTI.) Szerdán délután négy órakor temették el a szerbiai háború két hősi halott német repülőjét, kiknek holttestét most találták meg a község közelében. A védség valamennyi fegyverneme képviseltette magát és ott volt a község társadalmi és kulturális egyesületeinek népes küldöttsége, továbbá a Volksbund és a becskerki és belgrádi német alakulatok képviselői is.

BUDAPESTEN ÜLÉSEZIK A NEMET-MAGYAR VETŐMAG-BIZOTTSÁG. A MTI jelenti: A magyar-német közös vetőmag-bizottság jelenleg Budapesten ülésezik. A földművelésügyi miniszter szerdán fogadta a bizottság vezetőjét és tagjait.

N. S. E. vacsora a Katolikus Körben.

Nagyvárad. Saját tud. A Nagyvárad Sport Egylet tagjai, a „Hegedűs Imre” emlékverseny vidéki résztvevői tiszteletére a Mátyás söröző termében NSE vacsorát rendeznek. A vacsora iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. Az NSE tagjai vacsorajegyeiket a Katolikus Körben lévő irodában válthatják meg. A vacsora folyó hó 29-én, vasárnap este 9 órakor kezdődik.

Hírdetmény. Nagyvárad thj. városog Közélemezési Ügyosztálya felhívja a tűzifakereskedőket, hogy városi telepükön lévő készletüket, továbbá a közintézményeket és hivatalokat, valamint a város lakosságát, hogy az eddig beszerzett tűzifakészletüket 3 napon belül jelentésük be írásban a m. kir. erdőfelügyelőségél Ritoók Zsigmond u. 34. sz. alatt). A bejelentés amulasztása vagy valótlan adatok közlése szigorú büntetést von maga után. Nagyvárad, 1941. június hó 23-án. Dr. Soós István s. k. polgármester.

A Római Katolikus Növédő Egyesület Leányotthonának házszenelése. A nagyváradi Római Katolikus Növédő Egyesület Leányotthonának vasárnapi felszenteléséről közölt beszámolóinkban, a jelenlevők névsorából sajnálatos tévedés folytán kimaradt Schuster Lajos német konzul neje, továbbá Urszinyi Pálné és Czillér Ica. Külön meg kell még emlékeznünk a Növédő Egyesület új elnökjéről, szamosújvári Simay Matildóról, aki közvetlen, szeretetteljes modorával már is megnyerte a Növédő Egyesület minden tagjának szeretetét. Az ő személye biztosítja arra, hogy a város szociális, karitatív és kulturális életének színvonala rövidesen ismét a kívánt, legmagasabb fokra emelkedik.

JULIUS 6-ÁN AVATJÁK FEL A NEMZETVÉDELMI KERESZT KITÜNTETETTJEIT. (MTI) A Nemzetvédelmi Kereszttel kitüntetteket július 6-án a Hősök Terén fogják felavatni.

Szállítási vállalkozók értekezlete az Iparkamarában.

Saj. tud. A nagyváradi szállítási vállalkozók szerdán délután értekezletre gyűltek össze az Iparkamara székházában, ahol több felmerült fontos kérdést tárgyaltak meg. A szállítási vállalkozóknak egyik orvoslásra váró panasza volt az, hogy vasárnap a vasúti csomagok kiképzése alkalmával különösen a kereskedők részére érkező csomagok átadása nehézségekbe ütközik, miután az üzletek zárva vannak s így a címzettek azt nem vehetik át. Emiatt természetesen költségek merülnek fel, mely semmi körülmények között sem terhelheti őket. Az értekezleten elhangzottakat dr. Olasz Vilmos kamarai főtákar meghallgatta és ígéretet tett, hogy intézkedni fog a felmerült kérdések orvoslására vonatkozóan.

Kinevezte a miniszter a berettyóújfalusi gazdasági középiskola igazgatóját és tanárait. (Nagyvárad) A berettyóújfalusi volt vármegyházában szeptemberben megkezdni működését a gazdasági középiskola. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az iskola megszervezésével és igazgatói teendőinek ellátásával Bartha Ernő orosházi mezőgazdasági középiskolai tanárt bízta meg és július 1-ével áthelyezte. — Ugyancsak újfalusi iskolához nyert áthelyezést Z. Szabó László tőrkevei mezőgazdasági népi iskolai igazgató-szaktanító tanári minőségben. Rácz Gyula okl. középiskolai tanár, gyulai lakost pedig az új iskolánál próbaszolgálatra becsatolta a miniszter. A z iskolánál mint óraadó történelem és földrajztanár Somodi Márton, a berettyóújfalusi polgári iskola igazgatója kapott megbízást.

Kedvezményes ebéd- és vacsorajegyeket kapnak a Katolikus Körben az NSE és az Árpád Lövészegylet tagjai. Felhívjuk a Katolikus Kőr, a Nagyvárad Sport Egylet (NSE) és a Nagyvárad Árpád Lövész Egyesület tagjait, hogy a Mátyás-étteremmel kötött szerződésünkhöz kifolyólag kedvezményes áru ebéd- és vacsorajegyeket adunk irodánkban tagjainknak. A jegyek árai: ebédjegy 3 fogás, 1.40 pengő, vacsorajegy, 1 fogás, 70 fillér, az irodában előre fizetendő. A jegy árában egy kenyér és a kiszolgálás benne foglaltatik. Nagyvárad, 1941. június hó 25-én. Katolikus Kőr, Nagyvárad Sport Egylet, Nagyvárad Árpád Lövész Egyesület.

ÉRTEKES HAGYOMÁNYHOZ JUTOTT A HIRLAPIRÓK NYUG-DIJINTÉZETE. Az 1921-ben elhunyt néhai Sopronyi Dezső végrendeletében több jótékony célú hagyományozást hagyott hátra végrendeletében. A Hirlapírók Országos Nyugdíjintézetének kétezer pengőt juttatott. A hagyományt most, a haszonélvező özvegy halála után folyósították.

Enyhítették a nyári helyiségek elsötétítését. A MTI jelenti: A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amellyel megengedi, hogy a vendéglátó ipari-üzemek nyári helyiségeiben a csökkentett világítás ideje alatt belső irányfénylámpákat alkalmazzanak. — Ezeket csak olyan nyári helyiségekben szabad alkalmazni, ahol az irányfénylámpák felett fényáthatatlan tetőt lehet kifeszíteni.

Temetés. Nagy János MÁV nyugdíjas 74 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a Steinberger kápolnában. (Erdélyi „Concordia”).

A JUD SÜSS NAGYVÁRADON

Már egész kis városokban is lepergették a Jud Süss című hatalmas filmet, s országszerte akkora tömegek s oly nagy lelkesedéssel nézték azt végig, amintre még nem volt példa a filmjártás történetében. Csak Nagyváradon, a magyarjku zsidóság Mekájában szünetelt késedelmet a bemutatás, mert a moztulajdonosok bizonyos üzleti megfontolásokból, amelyekért, elfogulatlanul nézve a dolgot, nem is érheti őket vád, nem merték műsorra tűzni ezt a darabot. A zsidó érzékenységtől tartottak, amely kétségkívül a legkíméletlenebb összefogással existenciát rombolón torlta volna meg az ellene elkövetett „merényletet”, mert sajnos, a magyar közönség nem elég öntudatos és anyagilag sem eléggé felkészült ahhoz, hogy a faji érzésben megbántott zsidóság elmaradásáért kellőképpen kárpótolni tudná azt a moztulajdonost, aki a zsidó jellegű és a zsidó módszereket oly tanulságosan és oly megrázó erővel leleplező filmcsoda bemutatását egysesgyedül vállalni meri.

A nagyváradi keresztény magyar társadalom körében azonban mozgalom indult meg a Jud Süss előadásának kieszközlése érdekében. Ivetek köröztek, amelyeken több ezer aláíró követelte a nagyszabású film Varadra való lehozását, különféle közbenjárások történtek hatóságj és kereskedelmi tényezőknél, s ezek eredményeként a hatóságok arra a beállításra jutottak, hogy a Jud Süss-sel kapcsolatos köz-

rendészeti és politikai aggodalmaik nem eléggé indokoltak Nagyváradon, a kereskedelmi szempontok érvényesítésére hivatott illetékesek pedig megtámasztották a módját annak, hogy a nagy film be legyen mutatható Nagyváradon, anélkül, hogy ennek bármelyik moztulajdonos kárát szenvedné.

Eszerint az UFA három másolatban küldi le Nagyváradra a Jud Süss-t, úgy hogy azt mind a három helyi mozi egyszerre vetíthesse négy napon keresztül, június 30-tól, július 3-ig bezárólag. Ez újabb késedelemre vezetett. A Jud Süss című filmet ugyanis oly sok helyre kötötték le, hogy nem állt rendelkezésre annyi másolat, amennyi a három nagyváradi moziban egyszerre való vetítéshez szükséges.

Ma meg is érkeztek Nagyváradra a Jud Süss filmtekeresei s így a levéltésnek semmi akadályja sincs többé. Az előadások iránt soha még eddig nem tapasztalt érdeklődés nyilvánul meg, nemcsak a mozikedvelő közönség részéről, hanem azok körében is, akik egyébként alig járnak moziba, a Jud Süss-t azonban, társadalompolitikai és keresztény öntudat-nevelő tartalmánál fogva, okvetlenül meg akarják nézni.

Egészen bizonyos, hogy a zsidók sem fogják távollatartani magukat a filmszínházaktól a Jud Süss előadásai alkalmával, nem mintha kellemes élményt várnak a darabtól, hanem mert köztudomás szerint szeretik ismerni azokat a fegyvereket, amelyek ellentük irányulnak.

ISKOLÁINK

FELVÉTEL A „BAROSS GÁBOR” KERESKEDELMI KÖZÉPISKOLÁBA. A helybeli m. kir. áll. Baross Gábor kereskedelmi középiskolába (Hitler Adolf utca 20.) a jövő évi beiratások június 26-án és 27-én délelőtt 8—2 óra között tartatnak meg. A felvételnél elsőbbségük van a helybeli szülők gyermekeinek, továbbá az iskola körzetén belül lakó szülők gyermekeinek. Az első osztályba vagy ebbe az iskolába első alkalommal beiratkozó tanuló atyja, anyja vagy gyámja kíséretében köteles megjelenni. A felvétel a tanuló állami anyakönyvi kivonatának és az előző bizonyítvány, illetőleg tanulmányi értesítő átadása és a felvételi díjnak a befizetése alapján történik. A szükséges előképzettség: négy középiskola vagy polgári. Nem vehető fel az első osztályba az a tanuló, aki ezen év szeptember havának 15-ik napján már betölti a 18-ik életét. A felvételi díj 19 pengő. Ez az összeg a beiratáskor fizetendő. Az évi tandíj 108 pengő. Ez hat részletben fizethető. Jó előmenetelű és szegénysorsú tanulók tandíjkezdvezményben részesülnek. Magántanulók az iskolába nem vehetők fel. Kellőszámu jelentkező esetén ebben az évben is megnyílik az iskola előkészítő tagozata. Ide csak azok vehetők fel, akik már eddig is az előkészítő tagozat tanulói voltak. A felvételi díj itt 5 pengő 70 fillér, a tandíj 40 pengő. A tandíj 4 részletben fizethető.

FELVÉTEL A NAGYVÁRAD! M. KIR. ÁLLAMI „ZRINYI ILONA” KERESKEDELMI LEÁNYKÖZÉPISKOLÁBA. Az első osztályba előzetes jelentkezéseket már most felveszek. A végleges felvételek ideje 1941 június 26—27—28, vagy azok részére, akik az évvégi bizonyítványokat később kapják meg, legkésőbb június 30. Az első osztályba azokat a tanulókat veszem fel, akik a középiskola (polgári iskola) négy osztályát eredményesen végezték el. Elsősorban, az első két beirás napon, csak a jeles és jó előmenetelű tanulók nyernek felvételt. Elégséges végzettségű tanulókat csak akkor veszek fel, ha részükre még marad hely. A beiratkozáskor az egyik szülőnek jelen kell lenni. El kell hozni a bizonyítványon kívül a születési anyakönyvi kivonatot és a himlőújraoltási igazolást is. Korhatár 18 év, felvenni tehát csak azt lehet, aki szeptember 15-én még nem töltötte be a 18-ik életévét. Felvételi díj és mellékdíjak 19 pengő 24 fillér. Az évi teljes tandíj 108 pengő, amit hat részletben is lehet fizetni. Szegénysorsú és jó előmenetelű tanulók tandíjkezdvezményben részesülhetnek. Intézeti diáksapka, egyenruha és tornafelszerelés beszerzése kötelező. Vidéken lakó tanulóknak kitógástalan magaviselet esetén a bejárás kedvezményét megadom. Távol lakó szülők gyermekei részére a helybeli tanulóthonokban (internátusokban) méltányos áru elhelyezés van. Pótbéírás szeptember elején csak akkor lesz, ha hely még marad az első osztályban. A középiskola VI. osztályából ebben az évben a kereskedelmi III. osztályába, a VII. osztályba az átlépés, különböző vizsgálatokkal, még lehetséges. Jövőre átlépni már nem lehet, csak a IV. osztályba. A kereskedelmi iskola négy osztályának elvégzése után érettségi vizsgálat van, ami főiskolai és egyetemi tanulmányokra is képesít (gazdasági, kereskedelmi főiskola és aka-

démia, közgazdasági egyetem, tanárképző, stb.). Azok részére, akik érettségi vizsgálatot nem akarnak tenni, de mégis kereskedelmi végzettséget akarnak szerezni, kellő számú

jelentkező esetén, egyéves és két éves kereskedelmi szaktanfolyam nyílik. A felvételi feltételek azonosak a kereskedelmi középiskolai feltételekkel. Igazgató.

Mit kell tudni a honi légvédelmi készütségről

(Folytatás.)

j) „Légvédelmi riadó” alatt is mozgási szabadságot élveznek: a honvédelmi, közbiztonsági és karhatalmi szervek, rendőrség, csendőrség, tűzoltóság és mentők szolgálatában lévő személyei és járműveik. Mozgási szabadságot élveznek továbbá a közlekedési vállalatok és a közművek (elektromos- és vízművek, továbbá csatornafenntartási üzem) segélykocsijai.

Az előző bekezdésben felsorolt személyek és járművek megkülönböztető jelzéssel vannak ellátva. A jelzés személyeknél: a felső karon piros-fehér-zöld karszalag, „Légió” felirattal.

A járművek jelzése piros-fehér-zöld papírlap, amelyeken közepén fekete betűkkel „Légió” felirat van.

Ha elmúlik a légi veszély

8. „Légi veszély elmúlt” elhangzása után:

a) A forgalom helyreáll és mindenki folytatja a napi munkáját. Szigorúan tilos az ácsorgás, csoportosulás és kishitű beszéd.

b) Esetleges sebesültek ellátására, vagy károk helyreállítására kivézenyelt járőrök vagy osztagok munkáját bármilyen módon zavarni szigorúan tilos!

c) Éjjel, tehát „teljes elsötétítés” után elhangzott „Légi veszély elmúlt” jelre újból a „csökkentett közvilágítás” lép életbe és a 3. és 4. pontokban foglaltak szerint semmiféle magán- vagy középületből sem szűrődhet ki a szabadba semmiféle fénnyel.

Büntetések.

9. Aki a fenti hatósági rendelkezéseket megszegi, amennyiben cselekménye nem vonható az 1939. II. t.-c. 184-

189. §-ai alá és nem esik egyéb súlyosabb büntető rendelkezés alá, a honvédelmi törvény 1939. II. t.-c. 109. §-a alapján büntetendő cselekményt követ el.

10. Jelen rendelkezés azonnali hatállyal életbelép.

(Vége.)

Légoltalmi közlemények

Felhívom a háztulajdonosok figyelmét arra, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter úr 104.000/eln. 35—1941. sz. rendeletének 7. paragrafus 12. pontjában előírt „Légoltalmi tennivalók” és „Légoltalmi tájékoztató” hirdetményeket haladéktalanul szerezzék be a Légoltalmi Liga helyi csoportjánál (Rákóczi-út 13. sz. I. em.) Ezen hirdetményt minden egyes házban a bejárat közelében jól látható helyen ki kell függeszteni.

Továbbá minden háztulajdonos köteles megvenni fent említett helyen a 14—70 éves személyek nyilvántartási jegyzékét, melyet kitöltés után a ház, házcsoporthoz légo. őrség parancsnokának kell átadni megőrzés és állandó vezetés végett. A lakóváltozásokat a háztulajdonos a ház, házcsoporthoz légo. parancsnokával köteles írásban tudatni.

Polgármester,
légoltalmi vezető

SPORT

Vasárnap: NAC—Gamma

Fokozott ütemben és nagy lendülettel folynak az előkészületek a NAC vasárnapi zászlóavatási ünnepségére. A zászlószegek kiküldése még folyamatban van.

Egy bizonyos, olyan nagyszabású sportünnepség készül, amilyen még nem zajlott le Nagyváradon. Erre az alkalomra igen előkelő vendégek is leutaznak Budapestről. Tárcazy Feliczides Román, kultuszminiszteri államtitkár, Prém Lóránd, az OTT alnöke, Arató Géza, az OTT igazgatója, dr. Gidófalvi Pál, az MLSZ elnöke, Pluhár István, az OTT ház-nagya és Gervay József, az MLSZ ház-nagya biztosan lejön Szombaton délután érkezik gépkocsin Juhász István, a Gamma vezérigazgatója és felesége, aki a zászlóanyai tisztséget

tölti be. Számítanak ezenkívül számos vidéki egyesület képviselőjének jelenlétére.

A délutáni mérkőzés iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg. A NAC az Újpest legyőzése folytán megmutatta, hogy komoly teljesítményekre is képes és most a közönség kíváncsi, hogy ezt a formát tudják-e tartani. A Gamma új játékerőt képvisel. Elég ha megemlítjük a vasárnapi mérkőzést, amikor 4:4 arányban döntetlenül játszott a Ferencvárossal annak pályáján.

A zöld-fehér labdarúgók azonban egész héten szorgalmas edzéssel készültek s feltétlenül győzelemre mennek. A zászlóavatásnak ezzel akarnak, ha lehet még ünnepélyesebb légkört adni.

Hegedüs vándordíjas kardvívó verseny a Kereskedelmi Csarnokban

Vasárnap folyamán rendezik meg az NSE örökös kardvívóbajnokának, Hegedüs Imrénének nevével elnevezett országos kardvívóversenyét a Kereskedelmi Csarnokban. A verseny délelőtt 9 órakor kezdődik, amikor is a selejtezőket bonyolítják le déli 1 óráig. Délután 5 órakor kezdődnek el a döntő küzdelmek.

A versenyt a visszaszatolás óta el-

ső ízben rendezik meg s az az előjel szerint igen nagyszabású lesz. Eddig benevezett Kolozsvárról a KEAC, Pécsről a HTSK, Szegedről a SzVE, Debrecenből a DEAC, Békéscsől a BVC és Kecskemétről a KAC. Az egyesületek legjobb vívóikat indítják el. További nevezések azonban még várhatók, úgyhogy a helyiekkel együtt mintegy 50 tagu

mezőny rajtol az értékes trofeáért. A verseny bankett követi, amelyen a nyertesek között kiosztják a díjakat.

Kolping-Egyetértés—NAC II. 5:3 (5:2).

Tegnap este 6 órakor a Rhédey-kerti pályán került lejátszásra a Kolping-Egyetértés—NAC II. bajnoki mérkőzés, amelyet jó játékkal a Kolping-Egyetértés nyert meg. Góllövők Liszka (3), Barta (2), Zilahi és Mihók (2).

5:1-re veszítettünk az olaszok ellen.

Rómából jelentik: A „Kiállításí Díj” teniszmérkőzése során az olasz csapat 5:1-re győzött ellenünk. Az egyetlen győzelmet A-bóth szerezte Romanoni, az olasz rangelső legyőzősével.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Alláskeresőknék 25 százalékos engedmény

Lakás

Gyógyszerész keres kertés magánházban, lehetőleg szőlőben kiadó szobát ellátással azonnalra. Cim a kiadóban. 706

Üzlethelyiség kiadó Árpád vezér út 41. szám alatt. Felvilágosítást ad dr. Dobay Kálmán ügyvéd, Szaniszló utca 4. 710

A Félix fürdőben a Tilda villában hónapos szobák nyaralásra kiadók. — Ertekezni a villában. 618

Adás-vétel

Ültözködni jól és olcsón csak Molnár használt férfiruha üzletéből lehet, Bem tér 1, udvarban Magas árakat fizetek használt ruhákért. 702

Aranyat, briliánt, ezüstöt magas aron veszek, órát, ákszert javítok. Gyenge István ékszerész, Rákóczi út 19.

Sarok ház hely a Püspöki utnál olcsón eladó. Ertekezni Berényinél, Bem u. 9. 717

Kertes magánház Rét utca közelében eladó. Érdeklődni Balassa tér 3. szám, ajtó 2. 604

Különlétele

Kultura Középiskolai Magantanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest, Mester u. 4. IV—3. (Valaszbélyeg). 393

Fürdőruhákat, szetttereket, gyönyörűen javítok, alakítok gyermekruhák. Bodáné, Kossuth u. 18. 716

Allást keres

Egy fiatal, jó bizonyítvánnyal rendelkező okleveles gazdatiszt állást keres. Címét a kiadóhivatalba kér.

Allást nyert

Keresztény gépirónót azonnalra keres, dr. Dobay ügyvéd Szaniszló u. 4. Telefon 11—15.

Hetest vagy csapost azonnal felvesz a Mátyás étterem Szilágyi Dezső u. 5. 718

Kiadótulajdonos:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Fő- és felelősszerkesztő: Felciosa kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. l. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.